

1762.

1. Salomon, Janus Georgius: De officio tutorum et curatorem
circa lites pupillarem et minorem ad illustrandum
reformul. Francofurtensium p. 7 f. 4. 59. et. t. 9.

1763.

2. Des, Iohannes Ludovicus: Viri ac Libertatis splendidi
nobilitatem J. R. I. immediatam corporis ab usibus juris
rebus feudalis extensionem circa

1764.

1. Bauer, Iohannes Fredericus: Discretio namque - iudicia
sistens observationes ex iure Romano Germanico
et exceptionem bellorum rerum mobilium potissimum
pertinentes
2. Frank, Iohannes Christophorus: Restrictioni usque
iuris Romani apud Germanos in materia de
Senatusvultus -
3. Schuch, Christianus Silius: De onere appellacionis

4. Spidius, Georgii Christiani Albertini : De caetera
Germanicorum iuribus generis Statutorum interpretatione

5. Voit a Berg, Christianum : De iure communi dabit
atque difficulter definiendo.

1766.

1. Kales, Georgii Erasmi : De effectibus legis priore
iurum aevi antiquioris

2. Michel, Carolus Petrus : De jure in rebus factum
publicum, quod imperatori auctoritate J. R. T. ordinem
persequi solent.

1767.

Ralkius, Georgii Christiani : De successione conjugum
Nurembergensium Nurembergensium.

1768

Schreffer, Josephus, de : De successione in hypothecis
ex pacto cum debitoribus iuris.

1769.

1. Felcker, Gerdus Mauritius: De liberis ab utroque parente
et de nepotibus ab uno et paterno et materno simul
vacandis
2. Hertel, Johann David Fridericus: De separatione bonorum
conjugum occasione divortii secundum Statuta Magon-
isij.

1770.

1. Carl, Johann Tobias: De validitate testamenti
nuncupativi cum testibus nominatis secundum
jus Noricum civitatis
2. Oem, Johann Laurentius: De rebus absque
inter conjuges Norimbergenses communicatis
et illis h. ref. Nor. fol. 28. p. 1 et 6

1771.

1. Lugenheim, Johann Daniel: De testamento judicandi
per repetitionem ab actis infirmato
2. Willner, Georgius Andrea: De sanctionis Carolinae
3tae aureae bullae autographo Norimbergensi ejus
lectionibus variis

1773

1. Haffnerus, Johannes Bernhardus: Oratio de politica
urbana academiensium saluti convenienter instituta
quam rectoris munus auspiciaretur. habita.
2. Kaus de Königsberg, Theodorich Isidorus: De praescrip-
tione forensi in camera Lib. 7. simul excerpta prae-
scriptorum in Thuroia

1773.

3. Wigelis, Franc. Conradus: De jure nunciandi libe-
rarum 1. & 2. civitatum cum prima Witten-
berga

1774. 4. Schmidt, Franciscus Henricus: De hypothecarum
legatione praerogativa

1774

1. Birkenauer, Paulus Jacobus: De non absurda sententia
de successione unilateralium cum ascendentibus
destricta

2. Fierler, Paulus Jacobus: De nominatis senatoribus
Wittenbergensibus numerosis. (V. 16. Junii 1774
in prima Acta p. Wittenberg)

3. Fay, Ludovicus Fridericus: De destricta
jurisdictione in Germania

1766, 2

*Pub. O. 50.
Pub. O. num. 66.*

9

CAROLI LVDOVICI MICHEL

OETTINGENSIS

IVRIVM CVLTORIS

COMMENTATIO

DE

I V R E

INDICENDI

LVCTVM PVBLICVM

QVO

IMPERATOREM MORTVVM

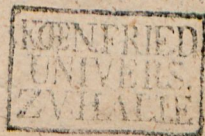
S. R. I. ORDINES

PROSEQVI SOLENT.

ALTORFII

TYPIS IO. GEORGII MEYERI ACAD. TYPOGR.

A. O. R. MDCCCLXVI.

101

101

CAROLI FVDVICI MICHEL
AVCTVM PVBLICVM
COMMITTATIO
ADAM MICHEL
I V R E
INDICENDI
AVCTVM PVBLICVM
IMPERATOREM MORTVVM
S. R. I. ORDINE
PROFVSORVM

AVCTVM PVBLICVM
IMPERATOREM MORTVVM
S. R. I. ORDINE
PROFVSORVM

V I R O

SVMME REVERENDO AMPLISSIMO DOCTISSIMO

**G E O R G I O
A D A M O M I C H E L**

ECCLESIARVM OETTINGENSIVM
LVTHERI DOCTRINAM QVAE AMPECTVNTVR
SVPERINTENDENTI GENERALI

CONSILIARIO ECCLESIASTICO

ANTISTITI

VT PIETATE SIC ERVDITIONE

VT AETATE SIC MERITIS

GRAVI

P A R E N T I

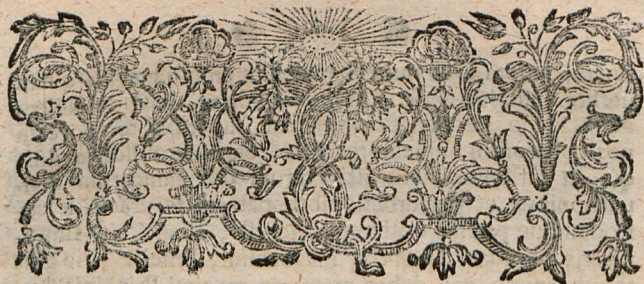
CARISSIMO HOC NOMINE DIGNISSIMO
CVIVS CVRAE INSTITVTIONI CONSILIO
QVANTVM SE HOMINVM AVXILIO
FAS EST DEBERE DEBET

SPECIMEN HOC
SVORVM IN LITTERIS PROGRESSVVM
QVORVM LAVS
SI QVAM MERENTVR
AD IPSVM
FELICITATIS SVAE AMPLIFICATOREM
SOLVM EST REFERENDA
IN GRATISSIMI ANIMI TESTIMONIUM
CVM VOTO
PROSPERITATIS SEMPITERNAE
VALETVDINIS FIRMISSIMAE
LONGISSIMAE VITAE

D. D. D.

FILIVS OBSEQVENTISSIMVS
CAROLVS LVDOVICVS MICHEL.

A. Ω

I.

Non est profecto, quod dubitetis, Teutonici
ciues, quin in tanta tamque memorabili re-
rum omnium mutatione, iam eam, quae a
diuino Numine clementissime uobis data est, felicitatem
admirabundi praedicetis atque ideo de aetate uestra
gloriemini, quod optimis auspiciis faustissimisque omni-
nibus nunc commodis uestris consulit Caesarum Augustis-
simorum prudentissimus, regumque ac principum Euro-
pae maximus, Iosephus II. pro cuius incolumitate,
qua deficiente beata uita cogitari nequit, imperiique
perennitate, quo omnis salus ac securitas uestra con-
tinetur,

A 3

tinetur, uota Deo nuncupanda sunt animo magis, quam
 uerbis complectenda. In quo laudabili negotio uestro
 conficiendo ne beneficiorum iam superiori tempore in
 uos collatorum immemores sitis, eiusque obliuiscamini,
 qui in turbulentissimis istis rerum Germanicarum con-
 uersionibus et perturbationibus patrem se praestitit, cu-
 stodemque patriae optimum, id est, Francisci, Impe-
 ratoris quondam sapientis, magnanimi, felicitis. Pio gra-
 toque animo coli debet memoria maximi Principis hu-
 ius, immortaliter de nobis meriti, qui quum opes ac
 fortunae nostrae iam fere amissae, libertas, proprium
 illud nobis ingeneratumque quasi bonum, perdita, salus
 afflicta, omnia lapsa, commixta, euersa uiderentur,
 pro ea, qua unus inter omnes mortales emiuit, pro-
 uidentia effecit, ut cuncta haec essent recuperata at-
 que aucta, tuta ac stabilita, seruata atque amplificata,
 erecta, composita, restituta: et qui nulla re magis
 ostendit paternum suum erga nos animum, quam quod,
 a ui quadam coelesti quodammodo admonitus, de consti-
 tuendo imperii successore, dum uiueret, prouiden-
 tissime cogitaret, optimo sui que simillimo. Quid igitur
 aequius, quid iustius, quid tantis tamque innumera-
 bilibus beneficiis rite celebrandis aptius, quam si unus-
 quisque Germanorum stirpe ortus ac bene de patria com-
 muni sentiens in funestum illud fatum, quo cum incre-
 dibili orbis terrarum luctu humanis rebus ereptus est
 immortalis Franciscus, animum semper intendat, acer-
 bissimumque doloris sensum non restringat, qui iustissi-
 mus semper maximeque ingenuus est, quum respublica
 et capite et parente suo priuatur. Cui uero tam flebilis
 mors illa improuisa, quam Musis, quae diuum Franciscum

cum

cum non magis imperatorem quam litterarum statorem summum, aeternisque monumentis dignum uenerantur? Quae quum ita sint, occasione pietatique dandum esse aequi lectores censebunt, quod mihi, specimen quoddam meorum in litteris progressuum edituro, *de iure luctum publicum indicendi* pro uirium mearum ratione agere uisum est: quae materia uel hanc ob causam non plane inutilis uidebitur, quia uariarum inter ordines imperii controuersiarum, quae nonnumquam ad manus atque ad pugnam ueniebant, fons erat uaria iuris huius interpretatio.

II.

Quum in pertractando hoc, quod elegi, argumento de eo praesertim sollicitus sim, cui et generatim in re publica quadam et nominatim in S. R. Imperio eiusue singulis territoriis ius, communem indicendi luctum, competat: superuacaneum et a proposito meo alienum esse arbitror, pristinos aliorum populorum mores respicere, ac de luctu publico eiusque signis, quae ad iusta principis soluenda referuntur, agere in uniuersum: siquidem his in rebus explicandis uarii iam iique tam in historia, quam in antiquitatibus gentium politiorum exercitatissimi uiri multum operae posuerunt. I.) Eiusmodi instituta, si ad nostra praecipue tempora attendimus, nec eadem sunt, nec certis iisdemque legibus sunt praescripta. In Germania quidem ea fere consuetudo est, ut noua quauis occasione proximi casus ratio habeatur, iisdemque, qui postremum seruati sunt, ritus seruentur, nisi rerum morumque mutatio cerimoniarum quoque uarietatem postulet. A luctu autem communi
siue

siue publico aut populi, (gemeine und Land: Trauer) quem mihi prae caeteris ante oculos propono, probe secernitur luctus priuatus (Cammer: Trauer) et palatinus. (Hof: Trauer) Differentiae huius fundamentum non nisi in lugentium discrimine positum est: qua ex causa etiam uarii gradus uestitus lugubris ac durationis luctus definiuntur. 2.) Magni uero res momenti et uestris praecipue studiis digna, egregii cerimoniarum magistri!

1.) Praeter IACOBI GVThERII libros III. de iure manium, seu de ritu, moribus et legibus prisca funeris in Tom. XII. thesauri Graeuiani insertos et IOH. KIRCHMANNI de funeribus Romanorum lib. III. Francof. 1672. 8. hac de re consulendi uiri immortalis memoriae IVST. HENNING. BOEHMER in diss. de eo, quod iustum est circa luctum publicum; Hal. Magd. 1709. et IOH. HEVMANN. de TEVTSCHENBRVNN in obseruationibus eruditissimis de imperatore mortuo ex annalibus et legibus conquisitis, quae in lucem prodiree Altdorf. 1741. 4.

2.) Vid. ill. FRID. CAROL. de MOSER deutsches Hof: Recht, et in primis Tom. II. Lib. VIII. Cap. V. pag. 455. seqq. ubi de diuersis lugendi luctumque instituendi modis ex consuetudine, quam in uariis principum Germanorum aulis tenent, copiose agitur.

III.

Quemadmodum hominum nasciturorum iura non in dubium uocanda sunt: ita mortuis quoque officia quaedam praestemus, necesse est, quae nec ulla fere gens mansuetior, cui officia necessitatis et humanitatis sancta ac sollempnia uisa sunt, umquam neglexit. 1.) Quid

Quid uero est maiori attentione ac sollicitudine dignum, quam exitus uitae eorum, quorum uita multorum salutem complectitur? Quid magis affligere debet populum, officii sui memorem, quam casus ille fatalis, quo ornamento suo et fulcro, parente ac principe orbat? 2.) Quam ob rem ciues ac subiecti perfecto iure tenentur, non tantum de secundis, quae domino suo accidunt, laetari, sed aduersa quoque, quae ipsi aut eius familiae impendeant, decenter moerere. 3.) Exterorum principum eorumque aularum luctus decoro nititur officioque humanitatis, quod, simulac illis eiusmodi infaustus euentus innotescit, numquam plane intermittitur.

- 1.) Vid. CASP. ZIEGLERI *diff. de eo, quod iustum est circa mortuos*, Viteb. 1630. 4. quae extat in eiusdem *disceptationum* Volum. p. 415, sqq. GROTIUS, *de iure belli et pacis*, L. II. c. 19. ius sepulturae ex iure gentium uoluntario proficisci arbitrat, a quo dissentit CHR. THOMASIVS in *iurisprudentia diuina* L. III. c. 10. qui, quamuis mortuis ipsis iure naturali quidpiam deberi neget, tamen inter uiuentes ratione mortuorum officia quaedam ualere concedit.
- 2.) Iustitiam luctus publici firmis atque exquisitis argumentis corroborauit BOEHMER in *diff. cit.* §. XXIII. *Exempla ex historia Romanorum et Germanorum desumpta inuenies et in BOEHMERI et in HEVMANNI laudatis dissertationibus.*
- 3.) Hic fortasse quaestio ponitur ab iis, qui multa curiose quaerere amant; num uera nimirum aegritudo mandari possit? Subtilis certe quaestio! Quasi uero de internis officiis, nec solum de externis sermo esset, quae decorum, rationi haud contrarium, tamquam ius principum personale, constituit atque induxit. Nihil igitur impedit, quo minus eiusmodi cultus, mortuo quoque principi debitus, iis, qui sub eius imperio aut in eius

B

ditione,

ditione fuerunt, praescribi atque imponi possit. Sed aliud quiddam ac singularis exempli est, id quod CAPITOLINVS in uita M. Antonii Philosophi commemorat, *Tantus illius amor, inquit, die regii funeris claruit, ut nemo illum plangendum censuerit, ceteris omnibus, quod a Diis commodatus ad Deos redisset.* Quid est philosophari, si hoc non est? Funere profecto elatus est Antoninus philosophiae suae decore, nostrae autem aetatis philosophiae cultoribus minus apto.

IIII.

Ex quibus facili negotio apparet, ordines S. R. Imperii iure perfecto se adstrictos putare ad summam aegritudinem communemque moestitiam, qua Imperatoris Augustissimi morte afficiuntur, publico ac sollemni cultu testificandam, 1.) quum, sin ipsis idem euenturum est fatum, eandem a sibi subiectis reuerentiam postulare et expectare possint, quoniam luctus ille publicus ad personalia principis cuiusque iura referri solet. Interim S. R. Imperii ordinibus nulla lege imperatur, qua ratione aegritudinem suam ob imperatoris obitum extrinsecus significare debeant, sed quae signa quasue notas tristitiae et in aulis et in terris suis palam ostendere uelint, in eorum uoluntate positum est. Modum tamen lugendi quodammodo definiunt, tum ex ea, quae ipsis cum domo Augusta intercedit necessitudine, tum ex singulari quodam gratiam sibi conciliandi studio. 2.) Aliorum imperii principum memoria, nisi ab ipsis de luctu communi et populi iam cautum sit, ex uoluntate successoris rite celebratur. Quum igitur tam uariae sint eiusmodi cerimoniarum causae, de conuenientia earundem ratione modi ac temporis nihil certi in uniuersum afferri potest.

potest. 3.) Nonnulli ordines et praecipue S. R. I. ciuitates, mortuo imperatore praeceteris cultum suum ac pietatem clarissimis documentis testari solent. Ad eas quoque, quas sibi tali occasione imperii principes ordinisue ex arbitrio suo domi constituunt leges, dirigitur plerumque lugendi ratio in comitiis tam imperii quam circulatorum seruanda.

1.) Vid. ill. MOSER im Staats-Recht, Tom. III, pag. 178.

2.) Idem c. I, pag. 190.

3.) Ad illustrandam autem meliusque diiudicandam hanc materiam haud parum interesset, si ex actis publicis consueti nouiori tempore legibusque definiti ritus colligerentur, ex quorum collectione haud difficulter ius quoddam ceremoniarum lugubrium confici posset: plerique enim scriptores huc pertinentes nonnisi prisca temporis ritus commemorant.

V.

Mortem principis siue regis cuiusque alios Europae principes regesque cum mortuo cognatos, luctu uel priuato, uel palatino prosequi, constat inter omnes. Quem tamen morem, qui saltem inter gentes, bene moratas, legis uim obtinuit, ne illi quidem principes plane negligunt, qui nullo propinquitatis uinculo cum principe mortuo coniuncti sunt. Et quis autem est, cui non plane singularis eaque arcta coniunctio nota sit, qua principes Europae inter se sociantur? Quis est, qui non intelligat, disciplinam aulicam tam religiose seruari, ut, quo minus et laeta et funesta aliorum fata honestentur, ne dissidia quidem et bella nondum confecta impedimento esse possint? 1.) Quid igitur mirum, si ob imperatoris

summi inter reges Europae principis, e uita discessum dolorem capit maximum totus, quantus quantus est christianorum orbis. Nihil certe hoc iustius est, quum orbis christiani caput nominetur Imperator Romanus, quumque ex hoc quoque fundamento uaria ac singularia olim iura ipsi conuenirent. Ut nihil dicam de dignitate, qua omni tempore S. R. I. inuictae Teutonum nationi acquisitum, cuius summus moderator Imperatoris titulo condecoratur, caeteris regnis longe antecessit 3.).

1.) Equidem post supremum Caroli VI. Imp. diem Galliae Rex, certior de eo factus, non statim quasdam ob difficultates ad Iugendum se parauit, neque tamen ministris suis, aliis locis, ubi uestitus mutatus est, degentibus, ne idem facerent, interdixit, quin ipse tandem moeroris causa in uiolacea ueste processit.

2.) In *Aurea Bulla* C. II, §. 2. et 3. dicitur Imperator *caput populi christiani*, et in *Recessu*, Spirens. a. 1529. §. 1. nominatur *caput Christianitatis*.

3.) Vnde factum est superiori tempore, ut interdum exteri principes Imperatoris funeri interessent, aut in eius honorem monumenta quaedam, quae castra doloris uocantur, exstruerent. cf. HEVMANN *diff. cit.* §. XI. Nostra aetate in aulis lugubria induuntur, et uel per litteras, uel per legatos dolor declaratur. Etiam Pontifex Romanus Imperatorem ceu aduocatum suum deplorat. Capitula quaedam eidem Canonico suo, defensori ac patrono supremum pietatis officium praestant.

VI.

Quae uero tandem sunt indicia illa, quibus, Imperatore rebus humanis exempto, luctum suum publice significant S. R. I. ordines? Recensebimus ea, prouti nostris

nostris temporibus maiorum exemplo usitata sunt. Tristi nuntio accepto campanae statim quodam tempore quotidie agitantur, omnis generis Musica tam in templis, 1.) quam in sollempnitatibus, uetatur, saltatio interdicitur, 2.) bombardarum sonitus prohibetur, nuptiarum celebritati modus adhibetur, primaria aedificiorum publicorum loca atris pannis conteguntur, et ministros tam superioris quam medii ordinis uestes mutare oportet. 3.) Inter praecipua luctus publici documenta referuntur praeter campanarum pulsus orationes funebres, e fugestu habitae, aliaeque laudationes sollempnes. 4.) Tempus, quamdiu moestitiae publicae indicia afferuntur, omnibus locis commune non est. Visitatissime hora undecima usque ad duodecimam, uel hora duodecima usque ad primam circa meridiem campanis luctus signum datur, quod quidem ab initio tantum per aliquot dies fieri solet, per reliquum autem tempus breuiori, quam horae spatio, eoque gradatim diminuto, absoluitur.

- 1.) Musica nimirum, ut loquuntur, instrumentalis et organica. Iuris interpretes hac de re ipsi non omnes inter se conueniunt et de quaestione: *num in templis lugere liceat*, uarie respondent. SCHILTERVS in *Instit. Iur. Can.* lib. II. Tit. I. §. 39. lit. a. not. nixus auctoritate c. *quicumque* 13 C. 26. q. 5. CARPZOVIO in primis contraditurus: *In republica Hebraeorum*, inquit, *ne quidem sacerdos lugebat, multo minus sanctuarium; luctus hominis non debet afficere aut minuere liturgiam suae cultum DEI, sed rem publicam et laetitias publicas, nisi ex sua natura, ut in memoriam passionis Dominicae.* CARPZ 2. def. eccl. 263. *distinguit inter cultum internum et externum, quem excipit. Sed respondetur, sublato externo minui solet internus, sublato medio excipiendi interni: qui minuit media, minuit finem. Quod ad glorificationem nominis diuini institutum, non debet intermitteri ob causam*

secularem. Quae argumenta refellere conatur BOEHMER in cit. diss. § XXXII Quod si non ad usum communem, qui CARPZOVII BOEHMERIQUE sententiam fulcit, sed ad rem ipsam eiusque rationes, nec ad illas, quae ex Canonico Iure petuntur, studiose attendimus; SCHILTERO, perspicacissimo legum interpreti, non possumus non suffragari. De Musica agentes, reliqua doloris signa in templis mittamus. Quis uero defendet, organorum usum interiorum moestitiam impedire, quum id potius defendi possit, tantum imperitorum eumque inordinatum, si organis destituitur, omnem attentionem atque adeo animi cultum perturbare? Et quid si omnia concederemus, quae nobis opponuntur, quin ipse odorum sacrarum cantus, aequae ac organorum cantus, ad cultum externum referendus, eo tempore intermittitur? Quin carmina, quae ad modos numerosque musicos misere torquentur, ad excitandam maiorem pietatem aut cum silentio leguntur, aut a quodam praeleguntur, ne Musicae uestigium relinquatur?

- 2.) Saltationes ciuium lugentium in territoriis alienis, iactu non affectis, licitae an illicitae sint, disquirat BOEHMER cit. diss. §. XXXI. Quum boni ciuis non sit, fraudem facere legibus: nec a poenis liberi erunt, qui fallendi animo principis aut magistratus uoluntati hac in re aduersantur.
- 3.) Quod generatim ad habitum lugubrem attinet, non immerito a principibus prouidetur, ne nimis magni sumtus in eum impendantur, quum ii et publicae rei et singulorum commodis obesse possint. Lectu atque imitatione omnino digna censemus ea, quae de Friderico Wilhelmo, Borussiae rege, eiusque institutis politicis, Rex Borussiae sapientissimus refert in libro, regio auctore digno: *Memoires de Brandebourg* inscripto: Les deuils auoient été autrefois ruineux pour les familles. On donnoit des festins aux enterremens, la pompe funebre etoit même couteuse. Toutes ces coutumes furent abolies. On ne drapa plus des maisons, ni les Carosses, on ne donna plus des livrées noires et depuis on mourut à fort bon marché.

tona

tom. II. p. m. 84. Quam maxime mirandum est, ciues inter-
 dum luxui ita deditos esse, ut si nostris temporibus magistratus
 publicae priuataeque utilitatis causa eiusmodi sumtus inutiles
 minuere legibus uelint, de iniuria atque iniquitate iniuste con-
 querantur. O tempora! O mores!

- 4.) In S. R. I. ciuitatibus et laudationes funebres et conciones sa-
 crae in honorem defuncti Imperatoris habentur, quod inter-
 dum etiam in terris principum fieri solet. De priori uid. Einfüh-
 lung der von E. Hochedlen Rathe der Stadt Hamburg in Bür-
 ger- und Kirchlichen auch Cammer-Handlungs und übrigen Po-
 licey = Angelegenheiten und Geschäften angegangenen gemein-
 en Mandaten n. n. Tom. II. pag. 708. et III. p. 1484. (Ham-
 burg. 1764, 8.) Norimbergae panegyricus Imperatori mortuo
 decernitur, qui olim et in urbe et in academia Altorfina habe-
 batur. Nec infuetum, nec illaudabile est, principes nonnum-
 quam adhuc uiuentes iusta sibi post mortem facienda praescri-
 bere, id quod fecit Fridericus Wilhelmus, Rex Borussiae,
 ex cuius litteris hac de re ad Principem suum hereditarium
 scriptis, quas exhibet laudatus MOSER, ea, quae sequuntur,
 notatu digna uisa sunt: 9. Daß mir keine Parentation gehalten
 wird. 10. 11. 12. Soll vierzehn Tag darauf in allen Kirchen mei-
 nes Landes mir eine Leichen-Predigt gehalten werden, und
 zwar über den Text: ich habe einen guten Kampf gekämpft,
 über welchen Text alsdenn des Vormittags gepredigt und das
 Lied: wer nur den lieben Gott läßt walten n. gesungen werden
 soll. Von meinem Leben und Wandel, auch factis und Persona-
 lien soll nicht ein Wort gedacht, dem Volk aber g-sagt werden:
 daß ich als ein großer und armer Sünder gestorben, der aber
 Gnade bey Gott und seinem Heylande gesucht. Überhaupt soll
 man mich in solcher Leich-Predigt zwar nicht verachten, aber
 auch nicht loben. Meinen Domestiquen sollen keine Trauers-
 Röcke gemacht werden, sondern nur Filde auf den Hüft, und
 ihre Montirung tragen, auch sonst keine façon mit mir vorge-
 nommen werden. Vid. des deutschen Hof = Rechts Tom. I. in
 adiunct; n. XXXV. p. 242.

VII. Pub.

VII.

Publicarum rerum non plane ignari non nesciunt, S. R. I. principes atque ordines ad praestandam summo Imperatori fidem atque obsequium iureiurando esse adstrictos, ex quo sequitur, ut iidem, quod supra iam ostendimus, 1.) non humanitatis solum uinculo, sed iure etiam cogente ad luctum instituendum alligentur. Certum itaque est atque exploratum, eos, penes quos est summa unius cuiusque reipublicae potestas uel administratio, et ipsos lugere, et sibi subiectis ciuibusue suis luctum indicere ac praescribere, in quo, quod ad diurnitatem spectat, non tam iuris Romani praecepta, 2.) quam quod proprii iuris morisue est considerantur. Saepius autem accidit, ut ipsum illud, luctum publicum indicendi, ius, fons sit atque origo multarum earumque inimicissimarum contentionum, quae huic pio sanctoque supremae pietatis officio parum conuenire uidentur. Rem in uniuersum, habita Germaniae ratione, contemplemur.

1.) Vid. § III.

2.) Aut PAVLLI Icti praescriptum sentent. recept. lib. I. tit. 21. §. 13. in SCHVLTENII iurisprudencia ante-Iustinianea. p. 264.

VIII.

Plerumque uitae ciuilis magistris eorumque placita in consilium aduocare solent, si iura principum generatim considerata in quaestione uersantur. Illorum
effata

effata sequuntur plurimi in rebus publicis controuer-
 fis ; praecipue autem iuris publici uniuersalis sacerdo-
 tes oracula fundere iubentur , si de quadam eiusmodi
 iuris particula disceptatur , quae neque ex pactis ,
 neque ex legibus , quas fundamentales uocant , cogi
 ac diiudicari potest. Interim res est ardua ac difficilis,
 nec pauci sunt , qui caute hac de re decernendum esse
 arbitrentur. 1.) Quin nonnullis dubium uidetur , an
 haec , de quibus loquimur , regulae iuris publici uniuers-
 falis , quod etiam certa quadam ratione iuris gentium
 nomine appellari potest , 2.) ad iura atque obligationes
 S. R. I. principum ordinumue accommodari queant.
 Cuius quidem rei ueritatem studiosius exquirere ad in-
 stituti mei rationem non pertinet. Mihi enim hic afferre
 satis est , principes Germaniae pro hodierna S. R. I.
 forma terras suas non ex suo plane arbitrio regere , sed
 in gubernandis prouinciis praescripta legum imperii cum
 scriptarum , tum non scriptarum feruare , eos uero nihilo-
 minus eiusmodi habere in territorio potestatem , secun-
 dum quam res tam ecclesiasticas quam politicas , qua-
 tenus sine laesione publicarum sanctionum fieri possit ,
 administrant.

- 1.) Vid. IOH. GOTTL. GONNE orat. quae inscripta est : *Dica iuris publici uniuersalis , qua abusus huius disciplinae in iure pu-
 blico imperii Germanici ostenditur , refellitur. Erlang. 1752. 4.*
- 2.) De hac denominatione ill. IOH. STEPH. PVTTER , in *elem.
 iur. publici Germanici* , edit. nouiss. Goetting. 1760. prolegom.
 §. 1. not. II. agens : *publicorum autem iurium* , inquit , et obli-
 gationum systema formari potest ex iure naturali et sociali ad
 ideam ciuitatis applicato ; idque quatenus iura et obligationes
 reipublicae et imperantis tradit in statu reipublicae interuo ,

C

ius

ius publicum uniuersale , *intuitu aliarum gentium* , ius gentium *uocatur*.

- 3.) et I. I. MASCOVII *princ. iur. publici Imp. R. G. Lib. VI. c. I. §. 2.*

VIII.

Si igitur ad quaestionem illam propositam : cui ius , luctum publicum indicendi , tribuendum sit ? generatim et ex iure publico uniuersali respondendum est , non alia profecto sententia ferri poterit , quam ut ei , penes quem est suprema in territorio potestas , ius illud conueniat . Rei ipsius natura ita est comparata , ut de hoc iudicio nemo dubitare possit . Colliigamus ea , quae supra de luctus iudiciis proposuimus , I.) et , quid potissimum momenti eadem habeant , exquiramus . I.) Lugubria haec signa aequae late ac territorium principis ipsum pateant . II.) Actiones ciuium alias licitae , nec ullis alioquin legibus ueritae ad moerorem indicandum aut interdicantur , aut saltem limitibus circumscribantur . III.) Iisdem notis ad luctum spectantibus ordo ac decorum in re publica uniuersa obseruetur . Quis ex his non uidet , eiusmodi instituta sine ulla controuersia ad politiam 2.) pertinere , quae , ut totius uitae ciuilis magistra est , ita morum quoque moderatrix humanitatisque custos iure appellatur . 3.) His autem concessis , quae dubitat , quin supremus reipublicae moderator , qui unus sibi solus legum ferendarum potestatem uindicat , iure hoc suo politicae prouideat , luctusque publici rationes definiat ? 4.)

1.) Vid. §. VI.

2.) Ni-

2.) Nimirum superiorem, quae quum potissimum praeter communem totius territorii felicitatem atque utilitatem, ordinis etiam ac honestatis regulas praescribat, ut et natura sua non nisi summum rerum publicarum rectoribus in terris suis assignatur. Mittamus varias uariorum de iuris politiae ambitu sententias, de quibus multa pro summa eruditione sua docuit ill. quondam IOH. HEVMANNVS de TEVTSCHENBRVNN in *comm. de fontibus et oeconomia legum ciuilium*, sect. II. §. 2. et in *Initiis iuris Politiae Germanorum* (Norimb. 1757. 8.) cap. I. Praeclare etiam de iuris huius enodatione meritus est Cel. IOH. ANDR. HOFFMANN, qui in *unmaßgeblichen Entwurf von dem Umfange, den Gegenständen, Einrichtungen, Eintheilungen und Verordnungen etc. des Polizeiwesens wie überhaupt im Deutschen Reich*, also auch besonders in den Fürstlich Hessen-Casselischen Landen; (Marb. 1765.) cap. I. §. 4. politiam accurate et definiuit et distinxit descripsitque. Add. ill. GEORG. HENR. AYRERI *comm. de S. R. principe politiam circa commercia et studia ciuium suorum adornante*, (Goett. 1746., 4.) sect. I.

3.) Vid. ill. IOH. HENR. de *IVSTI Grunds. der Polizeiwissenschaft*, (Goett. 1759.) §. 382. et HEVMANN. *init. iur. polit.* cap. VI. §. 38.

4.) Quod quum legibus effici soleat, factum est, ut nonnullis ius indicendi luctum publicum ex potestate legislatoria deriuari posse uideretur. Exempli causa nominare possem GEORG. ADOLPH. CAROCIVM in *comm. acad. de his, quae a morte Caesaris iuris morisque publici sunt*, §. I. not. c. cf. I. H. BOEHMERVM, qui in *cit. diss. §. 24. indicit autem luctum publicum*, inquit, is, cui alias administratio suprema totius reipublicae cum imperio supremo competit, cum indictio haec normam et legem subditis interim praescribat, secundum quam agere debeant. Magis enim haec indictio accedit ad legem, quam ad mandata, quippe quae itidem actum aliquem transitorium respiciunt, sed tamen simul diriguntur duntaxat ad certam personam: ast haec

indictio uniuersos omnesque subditos concernit, illisque legem praescribit, licet ad breue aliquod spatium tantum uis eius sese exerat, sicuti huius generis plura, actus transitorios concernentia quoque deprehenduntur in Recessu Imperii etc. etc. Sed ego ne cum aliis quidem hac de re magnopere pugnare uellem, Ratio sane a me allata, nisi omnia me fallunt, rei naturae magis conueniens esse uidetur.

X.

Quod si igitur luctus publici indictio, ut iam ostendimus, ad politiam eamque superiorem pertinet, cuius administratio non nisi ab eo, qui uniuersae ciuitati praest, suscipitur: nemo est, qui non intelligat, S. R. I. principes atque ordines iure suo sibi sumere, ut signa eiusmodi lugubria eatenus definiant ac praescribant, quoad suprema ipsis in territorio potestas concessa est. Omnia haec, inquit, tam uera sunt tamque clara, ut nihil supra. Quid autem saepius commodi inde nascitur? Ipsum id in territorio imperium eademque illa, quae S. R. I. ordinibus tribuitur potestas sibi tam dissimilis est, iuraque, quae illi formam quasi ac speciem dant, adeo sunt diuersa, ut minime mirandum sit, tantas tamque multas disceptationes ex re tam ambigua ac multiplici emanare. 1.) Non defuerunt quidem uiri legum pactio- numque peritissimi, qui in euoluendis ac perscrutandis superioris in terra quauis imperii characteribus magno- pere laborarunt: 2.) neque tamen hac sua opera, quan- tacumque est, quin dubitationi locus relinquatur, effi- cere potuerunt. In eo autem, ut opinor, non possunt non consentire plerique, politiae procurationem cer- tissimam

tissimam esse potestatis huius notam, praesertim quum superioris politici iuris usus reputetur. 3.)

- 1.) Hinc tam multae tamque graues principum ordinumque querelae; hinc innumerae fere atque ad suprema imperii iudicia delatae causae, litesque pendentes; hinc illae copiosae atque inde a remotissimis temporibus deductae iurium demonstrationes, quorum exempla si quis afferre uellet, quae paginae sufficerent! Patriae meae carissimae prae ceteris studiosus ad eas, quae ibi hanc in rem saepius disputata sunt, animum attendere satis esse censeo. Omnia uero huc pertinentia inuenies in Summe Reuerendi omnique, quae filium decet, pietate usque ad extremum spiritum prosequendi Parentis mei, quem Deus quam diutissime seruet! GEORGII ADAMI MICHEL, Superintendentis Generalis ecclesiarum Lutheranarum Oettingensium etc. etc. libro, qui inscribitur: *Oettingische Bibliothek zum Gebrauch seines Vaterlandes und Behuf der allgemeinen Wissenschaft in Schwaben. Oettingen, 1758. und 1762. 8. 2. Theile.*
- 2.) Vid. qui caeteris huius argumenti scriptoribus palmam praeripuit, IOH. HEVMANNI de *TEVTSCHENBRVNN diff. de characteribus superioritatis territorialis caute designandis.* Altorf. 1749.
- 3.) Non itaque politicae inferioris, cuius etiam Landsassii et ciuitates nonnullae municipales participes esse possunt. cf. laudatus HEVMANNVS in *Initiis Iur. P. §. XXXVIII.* et seq.

XI.

Supra nos annotare meminimus, I.) cum iis nobis non intercedere controuersiam, qui ius, de quo disceptatur, aut in uniuersum ex suprema in terris potestate, 2.) aut sigillatim ex parte illius, leges nimirum

mirum communes rogandi iure, 3.) deriuent. Politiam autem superiorem, ad quam nos quidem respicimus, eiusdem summae potestatis partem esse, quis nescit? Quumque luctus publicus non tam indictione illius, quam praescriptione rituum quorundam, atque indiciorum, temporisque designatione nitatur; intellectu facillimum est, si studiose iuris illius rationem inuestigemus, id non nisi ex superiori politiae praecipienda potestate apte ac legitime posse deduci. Qua ratione re considerata eorum sententia concidat necesse est, qui, quoniam ad quaedam tantum luctus maioris signa, seorsim mentem adhibuerunt, omne hoc negotium ad iurisdictionem particularem pertinere arbitrati sunt. Sed repugnat continuus rerum in Germania usus notissimus, qui nulla alia, nisi superioris in territoriis potestatis aut iuris politici ratione nititur, de qua antea satis superque diximus. Nec contra illos multis pugnare opus est, qui ius, saltationes ad tempus prohibendi ex Vogteia superiori deriuandum esse contendunt, 4.) quum saltationis interdicta, de quibus quaerimus, luctum publicum respiciant, quem nemo, nisi qui supremo terrarum imperio praeditus sit, rite ac legitime definire possit. Si cui forte hac occasione quaerere liberet, num certis quibusdam corporibus aut uniuersitatibus hominum 5.) sine auctoritate publica sponte sumto luctu publice lugere licitum sit, nae ille praeclara sua sapientia ostenderet, se, quid momenti atque auctoritatis habeant politicae in terra quadam constitutiones, non intelligere.

1.) Vid. §. VIII.

2.) Inter alios ita hac de re iudicarunt IAC. BERNHARD. MVLZ, in *repraesentatione maiest. imperat.* P. III. c. 16. §. 1. n. 2. 15. 16. 17.

16. 17. IOH. IAC. MOSER *im Grundriß der heutigen Staatsverfassung des deutschen Reichs*, L. III. cap. 20. §. 3. Quibus etiam suffragatur Excellentissimus ac de causis publicis privatisque longe mericissimus auctor der Geschichte und Rechte der Landeshoheit und der ohnjertrennlich darmit verbundenen Erb-Schutz und Erb-Kassen-Vogtweilichen Obrigkeit und Herrschaft über die in der Reichs-Graffschaft Dittingen-Wallerstein gelegene Reichs-Vogthei Neresheim auf dem Heerfeld. Weylar, 1755. fol. Ex iisdem quoque principiis iudicavit celsissimum iudicium imperiale aulicum in causa Hessen contra Leuthorden apud ill. de CRAMER in *obs. iur. univ. Vol. I. pag. 660.*

- 3.) Vid. §. VIII. not. 4. ibique laudati auctores.
- 4.) Vid. MVLTZ, c. I. §. 4. n. 51. seq. ubi, *et certe, inquit, usus chorearum per se innocens est, ideoque ad ceremonialia eorum permisso vel prohibito simpliciter non est referenda, neque infum aut usitatum est, talia sub poena uitae et necis prohibere, ne alias omnia etiam leuissima delicta in capitalia possent transmutari. Sed suspensio chorearum est particula Vogtbeiae et quidem superioris, et pertinet ad eum, qui alias ius edicta assigendi, prohibendi et permittendi habet, estque regulariter portio domini in pago, der Dorsherrschaft.*
- 5.) Iis nimirum, quae, ut Academiae, sub speciali imperatoris tutela, siue, ut uocant, mundiburdio sunt. Quod quidem non recondita quadam ratione cernitur, sed est in promptu. Eiusmodi corpora, nisi ualde erramus, nondum immediatorum nomine enituerunt, ideoque eorum officium est, superiorum mandata rite expectare ac modeste sequi.

XII.

Quid uero? Nullamne plane territoriorum uariorum mentionem facis? An terras uel puras uel mixtas esse

esse nescis? Equidem scio. Quid ergo, si de luctu publico in terris mixtis instituendo quaeritur, iudicandum est? Res est scilicet ualde difficilis! Si quid tamen uideo, ad ea, quae interrogas, ex prioribus ipse tibi respondere poteris. Interim perspicuitatis causa repeta-
mus non nulla. Ante omnia disquirendum est, penes quem summa sit uniuersi territorii potestas. Qua recognita, quin omnia clara sint ac perspicua, quis dubitabit? Ad illum enim supremum rei publicae rectorem, non ad eum, qui minorem tantum iurisdictionis particulam tenet, superioris politicae iura pertinent. Ad illum igitur luctus quoque publici indicendi potestas deferatur necesse est. Nec subest causa, cur is, qui particularem, uti aiunt, iurisdictionem habet, *) a communi iuris regula recedere atque in rebus ad uniuersum territorium spectantibus tantum sibi arrogare possit, ut ordinem, decorum ac iura uiolet atque euertat.

*) Simile quid in quaestione fuisse uidetur eo tempore, quo post mortem Imperatoris Francisci in terris Oettingensibus ob campanarum usum inter Serenissimum Principem Oettingensem, et magnum ordinem Teutonicum in partibus Franconiae, qui in quibusdam sui patronatus templis, in pagis nimirum *Betzheim, Zippelagen, Schneithelm, Nordhaußen und Sedtshaußen* sitis, fito tempore campanis luctus signum dare permittere noluit, tanta lis tantaque discordia concitata est, ut tandem armis causa defenderetur. Ne patriae amore inductus partium studio abripi uidear, scriptum quoddam publicum, hac occasione editum, in quo pro iuribus Oettingensibus propugnatum est, nominare, quam sententiam ferre praestabit. Vid. *Alienmäßige Facti species der von des Nitterlichen Deutschen Ordens Herrn Land-Comenthuren der Baden Francken, Freyherrn von Lehrs nach wider des Herrn Fürsten zu Dettingen Hochfürstl. Durchlaucht in die Dettingische Lande unternommenen Landfriedbrüchigen Inuasion und andern Thätigkeiten, mit Beylagen von num. 1. bis 13. Dettingen. 1765. in fol.*

XIII.

Sed quotidianum campanarum signum in praecipuis
 luctus publici, post imperatoris mortem instituendi, in-
 diciis numeratur. Campanarum nomine, quae eo tem-
 pore, quo funera sollemnia efferuntur, agitari solent ac
 debent, non ea intelligimus tintinnabula, quae in aliis
 aedificiis publicis inveniuntur, aliisque negotiis et actibus
 indicandis inseruiunt, sed eas animo comprehendimus
 campanas, quae in templis territorii cuiusdam reperiun-
 tur, in templis nimirum, quorum iura in S. R. I. pro
 diuersitate externi cultus, qui in iisdem Deo adhibetur,
 diuersa sunt. Res nota et manifesta omnibus, ius sa-
 crorum, quod principibus, praesertim Romanae eccle-
 siae addictis, tribui posset, ita esse circumscriptum, ut
 illud fere non nisi in munere quodam, ecclesias prote-
 gendi, consistat. Hinc quaestio non plane inutilis atque
 a re aliena uideri potest: numue ad luctum publicum
 pertinens atque hac occasione introductus campanarum
 usus in ecclesiis saltem catholicis, non habita religionis
 principis ratione, ad iura episcopalia referendus sit?
 Ad quam tamen quaestionem, quantum ego iudicare
 possum, ita omnino respondendum est, ut non episcopo,
 sed principi ius illud adscribendum esse ostendatur.
 I.) Ante omnia finem huius signi, quod campanis da-
 tur, accuratius perpendamus. Is uero, id quod facile
 patet, non ille tantummodo est, ut luctus in prouincia
 omni indicetur, sed ille etiam, ut moeror publico hoc
 documento demonstretur. I.) Non igitur huius uel il-
 lius coetus homines ad pietatem Imperatori debitam
 signo hoc excitentur; sed omnes ac singuli, cuiuscum-
 que sint conditionis aut sectae, eodem teneantur. Non,
 ut in sacris, dissimilitudo quaedam cultus externi appa-
 reat,

D

reat, sed, sit in institutis politicis, compositio et consensus hac occasione constet. Ex quibus omnibus evidens et perspicuum est, campanarum agitationem non ab episcopo, qui sui tantum coetus res sacras administrat, sed a domino territorii, cui omnes utrique religioni adscripti ciues in rebus praesertim mere politicis parere debent, institui posse. II.) Hoc, de quo loquimur, signum externum est indicium luctus, quod aequae ac laetitiae testificationes publicae ad politica instituta referendum est, quorum naturam neque locus, ubi exercentur, neque eorum destinata conditio immutare potest. Quemadmodum autem in templis peruulgantur ea, quae a principe iubentur, ideo quod ibidem maxima est hominum celebritas: ita ad luctum publicum indicendum et ad moerorem demonstrandum campanis utitur princeps, quod nullum aptius remedium ad luctum omnibus significandum adhiberi posse arbitratur. III.) Quicumque iura episcopalia 2.) nouit, hic perspiciat necesse est, eiusmodi politicas constitutiones in iisdem neque contineri, neque ex iisdem directa uia posse deduci. Accidit interdum, ut episcopus simul sit terrae dominus, quo in casu nullus est quaerendi locus. Sed quaestionem contrariam ponimus, atque optimo iure defendimus, in iis, quae ad iura territorialia, eaque, nostra quidem sententia, politica pertinent, neuiquam ab episcopo, penes quem non est principatus, multo minus a patrone quodam ecclesiae, 3.) cui ne iura quidem episcopalia attribuuntur, quidquam parari aut uariari posse. Quodsi IIII.) omne ius in templa, quae in territorio principis sita sunt, ei denegatur, nimium profecto, ideoque nihil probatur. Vix denique V.) operae pretium esse censemus, (est enim in promptu) ea hic

hic a principum saecularium iuribus secernere, quae ex sententia Romanae ecclesiae episcoporum curae solummodo uidentur commissa: ad quae referri potest cultus ille religiosus, quo et publicis precibus et sacris funebribus, quae exsequiae uocantur, defuncti anima Deo commendatur. 4.) Vtrum uero eiusmodi ritus ad luctum publicum significandum, an potius ad sollemniores coetus Romani ceremonias pertineant, aliorum disquisitioni relinquamus. Exsequiarum, ut scimus, etiam tum locus est, quum luctus publicus ne cogitari quidem potest. Caeterum fieri interdum solet, (id quod nouissimo exemplo confirmare possemus) ut episcopi cum magistratu ciuili consilia conferant, ne decorum in tanto honestatis ac pietatis negotio laedatur, sed ut, qui diuersus aliquin uidetur, iurium usus eo magis inter se conspiret.

1.) Campanarum usum a supremo principe et capite reipublicae, eiusque arbitrio ac potestate, tempore praesertim luctus publici dependere firmis argumentis comprobauit IOH. FRID. LVDOVICI in *diff. de eo, quod iustum est circa campanas*, Cap. II, §. 3. 4. et 6.

2.) Vid. ill. GEORG. LVD. BOEHMER. in *principiis iuris canonici, speciatim iuris ecclesiastici, publici et priuati, quod per Germaniam obtinet*: (Goett. 1762. 8.) Lib. II. sect. I. tit. V.

3.) Vid. I. H. BOEHMER saepius cit. *diff. §. 29.* et LVDOVICI cit. *diff. Cap. II, §. 7. seq.*

4.) Ideoque edita promulgant episcopi etiam, quibus ad sacra illa facienda adhortantur clericos sibi subiectos. In cuius rei exemplum afferamus edictum Episcopi Augustani, post mortem Augustissimi Imperatoris Francisci publicatum, in quo, si campanarum usum exceperis, omnia ecclesiastici iuris esse fatemur. Ipsum uero edictum ita se habet:

Nos Iosephus, Dei et Apostolicae Sedis Gratia Episcopus Augustanus, S. R. I. Princeps, Landgrauus Hassiae, Princeps Hirschteldensis, Comes Catimelbogi, Diez, Ziegenheim, Nidda, Schaumburg, Isenburg et Büdingen, Abbas Exemptus S. Helenae in Földvar in Hungaria etc. Eques Ordinis Sr. Huberti etc. etc. Vniuersis ac singulis Abbatibus, Praepositis, Decanis, Archi-Diaconis, Prioribus-Decanis Ruralibus, Parochialiumque Ecclesiarum Rectoribus, Plebanis seu uice-Plebanis, caeterisque Presbyteris per ciuitatem et Dioecesin Nostram Augustanam ubilibet constitutis, Salutem in Domino sempiternam. Vt opus uere pium et sanctum; ita etiam saluberrimum ac ab Apostolis ad Nos usque in Ecclesia Dei deriuatum est, ut inter Sacra et tremenda Mysteria Missae Agnum immaculatum ac totius Mundi peccata tollentem pro defunctis offeramus, et pro animarum Salute precem quantum possumus, deuotas in conspectu Altissimi effundamus. Vnde cum nuper Inuicissimus et Potentissimus atque Catholicus Princeps Franciscus I. Romanorum, dum uiue-

ret, Imperator semper Augustus, Germaniae et Ierosolymorum Rex, Dux Lotharingae et Barri, Magnus Hetruriae Dux, etc. etc. Deo sic disponente die 18va Mensis Augusti ex hac luce migraverit: Nos, sicuti eiusmodi obitum summe luctuosum ex animo miserati non potuimus tum Nostro, tum totius Republicae christianae nomine non ingenti more afflicti, atque eum bonis omnibus, et verae pietatis sectatoribus commanem luctum intimis sensibus experiri: ita nostri muneris ex christianae pietatis et charitatis praescripto proprium esse duximus, ut memoriam tanti ac Potentissimi Principis, atque Ecclesiae Catholicae, dum viveret, summi Aduocati, quem e medio sublatum omnes boni merito lugent, quibus possumus, christianae pietatis officii honorem ac funeralibus obsequiis prosequamur, Nostram denique erga ipsum obseruantiam, et grati animi deuotionem honesta aliqua et publica testificatione comprobemus. Idcirco pro laudabili ueteris Ecclesiae more uolumus, statuimus et mandamus in omnibus Ecclesiis, aliisque locis sacris Nostrae Dioecesis Augustinae id sedulo curari, et a Clericis nostris omnibus obseruari, ut cum huiusmodi Decretum et Mandatum acceperint, statim pro altissime Pata Caesarea Maestrate sua pietissime defuncta confectas, et solemnes exequias ad septimanam S. Michaelis Archangeli tribus continuo diebus, hoc est, 1. 2. et 3tio mensis Ibris Dioecesi Augustana institutas et demandatas in ecclesiis suis celebrent, et semel in eisdem piam ad populum exhortationem habeant, qua gloriosissimae recordationis Francisci Imperatoris supradicti anima Deo communicibus omnium precibus commendetur, adhibito insuper pulsi campanarum, non quidem continuo, sed interpolato per integram quotidie circa meridiem horam post pulsam salutationis angelicae, idque per 6. septimanas continnas. Et quoniam Apostoli praeecepto iubemur cum pro omnibus hominibus, tum pro Regibus et Magistratibus obsecrationes, orationes et postulationes summo Deo, in cuius manu cor Regis est, reuerenter offerre: Hinc quanto Superum benignitati et favori, quo diuinum Numen saluti ac tranquillitati Regnorum opportunis temporibus, ac uis prospicere suauiter solet, nec non S. R. I. procerum prouidentissimae curae non sine exultantis animi testimonio in acceptis referimus, quod Augustissimo Principi et Parenti Gloriosissimo in Regimie ac Solio S. R. Imperii successor sit successit Eiusdem Filius Iosephus II. pariter Augustus, aliud non superest, nisi quatenus Dioecesis Nostrae uniuersus Clerus ac populus uota et preces suas ad misericordissimum Coeli Rectorem effundant, ut Deus omnium bonorum largitor Eisdem Augustissimo Principi, ac gloriosissimo Imperatori Nostro Iosepho Regimini sui dies largiatur copiosissimos, et omni benedictione coelesti plenus, usque ad maiorem Digni Nominis gloriam, Ecclesiae orthodoxae exaltationem, et ad S. Romanum Imperii incrementum, nec non ad tranquillam Republicae statum et felicem successum Deo protegente feliciter pacificeque euenire iubeat. In quorum omnium fidem praesentes patentes literas typo dari et Sigilli Nostri impressione muniri, atque per totam Nostram Dioeceliam, etiam in ea firmatis Monasteriis utriusque Sexus quamprimum publicari mandauimus. Data in Residencia Nostra Episcopali Augustae die 12. Septembris. 1763. L. S.

X IIII.

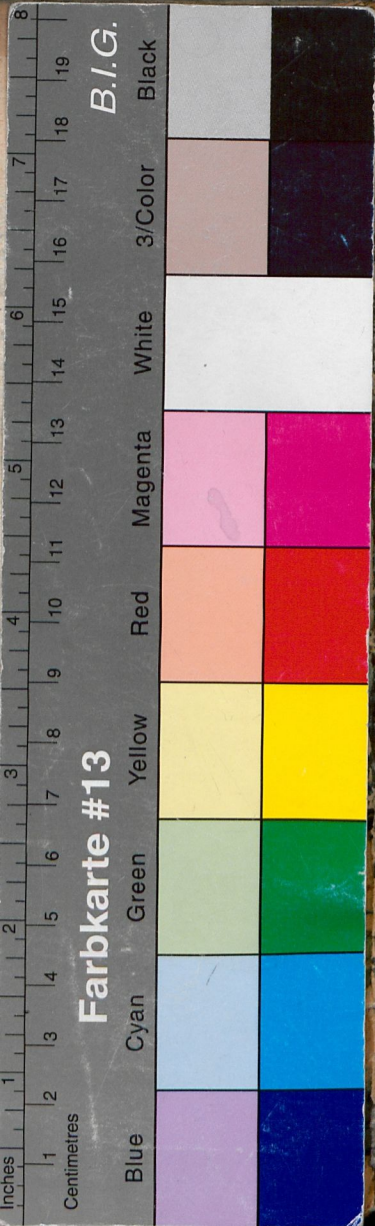
Haec itaque sunt, quae hac occasione de iure luctum publicum indicendi tecum, Beneuole Lector, communicare uolui, Ut benignum te ostendas, multis ex causis mihi optandum est. Scio enim, quam delicati sint nostris temporibus homines, qui ista legunt ac diiudicant. Scio, quam parum habeat commendationis tenuis hic libellus, ad scriptum academicarum gustum compositus. Quam iusta mihi uerenda est reprehensio prudentum! Sed, si leui quadam excusatione mihi uti licebit, iterum dicam, quae ad scribendum me impulerunt, omnia. Augustissimus Imperator Franciscus rebus humanis, pro dolor! ereptus est. Hinc magnae illae contentiones in patria mea dulcissima coortae. Hinc speciem quoddam diligentiae editurus, hanc mihi summi materiam. Hinc lucem asperxit hic foetus, luce fortasse indignus.

ULB Halle
002 408 120

3

1766, 2
Pub. G. 50
Pub. G. num. 66
9

P. 106

CAROLI LVDOVICI MICHEL
OETTINGENSIS
IVRIVM CVLTORIS
COMMENTATIO
DE
I V R E
INDICENDI
LVCTVM PVBLICVM
QVO
IMPERATOREM MORTVVM
S. R. I. ORDINES
PROSEQVI SOLENT.

ALTORFII
TYPIS IO. GEORGII MEYERI ACAD. TYPOGR.
A. O. R. MDCCLXVI.

